

Nederlandse tekst (titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973).

RAAD VAN STATE, AFDELING ADMINISTRATIE.

A R R E S T

Nr. 84.785 van 20 januari 2000

A. 52.652/XIII-1071

In zake : 1. **de vereniging zonder winstoogmerk "LES AMI(E)S DE LA TERRE",**

place de la Vingeanne
5100 Dave,

2. **de vereniging zonder winstoogmerk "COMITE DE DEFENSE D'ANDENNE",**

rue de la Ferme Romaine 3
5300 Andenne,

tegen :

het Waals Gewest, vertegenwoordigd
door zijn Regering.

DE RAAD VAN STATE, XIIIe KAMER,

Gezien het op 4 juli 1993 ingediende verzoekschrift, waarbij de vereniging zonder winstoogmerk "LES AMI(E)S DE LA TERRE" en de vereniging zonder winstoogmerk "COMITE DE DEFENSE D'ANDENNE" de (gedeeltelijke) nietigverklaring vorderen van het besluit van de Waalse Gewestexecutieve van 18 maart 1993 tot wijziging van het besluit van de Waalse Gewestexecutieve van 31 oktober 1991 houdende uitvoering van het decreet van 11 september 1985 houdende organisatie van de milieu-effectbeoordeling in het Waalse Gewest, te weten van de artikelen 4 en 5, die ertoe strekken het milieu-effectonderzoek betreffende de bouw van infrastructuur voor de aanleg van terreinen bestemd voor de vestiging van

industriële of ambachtelijke bedrijven indien de oppervlakte van die terreinen groter is dan 10 ha af te schaffen;

Gezien de regelmatig uitgewisselde memories van antwoord en van wederantwoord;

Gezien het verslag van mevr. GUFFENS, auditeur bij de Raad van State;

Gelet op de beschikking van 14 april 1999, waarbij de neerlegging van het dossier en het verslag ter griffie wordt gelast;

Gelet op de kennisgeving van het verslag aan de partijen en gezien de laatste memories;

Gelet op de beschikking van 22 september 1999, waarvan aan de partijen kennis is gegeven en waarbij wordt bepaald dat de zaak voorkomt op de terechtzitting van 28 oktober 1999, de datum waarop de zaak voor verdere behandeling ter fine van advies tot de terechtzitting van 25 november 1999 om 9.30 uur is uitgesteld;

Gehoord het verslag van mevrouw GEHLEN, staatsraad;

Gehoord de opmerkingen van Mr. J.-P. LAGASSE, advocaat, die voor de verzoekende partijen verschijnt, en van Mr. B. HENDRICKX, loco Mr. P. LAMBERT, advocaat, die voor de verwerende partij verschijnt;

Gehoord het eensluidend advies van mevrouw GUFFENS, eerste auditeur;

Gelet op titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;

Overwegende dat de volgende, voor het onderzoek van het beroep dienstige feiten aan het geding ten grondslag liggen :

1. Bij brief van 19 november 1992 legt de Waalse Minister van Leefmilieu overeenkomstig artikel 60 van het besluit van de Waalse Gewestexecutieve van 31 oktober 1991 houdende uitvoering van het decreet van 11 september 1985 houdende organisatie van de milieu-effectbeoordeling in het Waalse Gewest een voorontwerp van besluit tot wijziging van het besluit van 31 oktober 1991 om advies voor aan de Waalse Milieuraad.

Het voorontwerp voorziet onder meer in de afschaffing van de verplichting om ambtshalve een milieu-effectonderzoek in te stellen voor de "bouw van infrastructuur voor de aanleg van terreinen bestemd voor de vestiging van industriële of ambachtelijke bedrijven indien de oppervlakte van die terreinen groter is dan 10 ha", vermeld in punt 8 van bijlage II bij het besluit van 31 oktober 1991. Het strekt er eveneens toe het systeem van beoordeling van de milieu-effecten toepasselijk te maken op de besluiten "betreffende de wenselijkheid van de herziening van de gewestplannen vastgesteld met toepassing van artikel 40 van het WWROSP als die herzieningen voorzien in de aanleg van een nieuw gebied voor industriële of ambachtelijke bedrijven", en voegt de verzoeken om herziening van de gewestplannen toe in bijlage I.C., die betrekking heeft op het formulier van het voorafgaand milieu-effectrapport.

De minister verantwoordt de afschaffing als volgt :

" De procedure inzake de milieu-effectonderzoeken die moeten worden ingesteld in het kader van vergunningen voor het verkavelen van gebieden voor industriële of ambachtelijke bedrijven loopt vaak vertraging op, waardoor het gebeurt dat wordt afgezien van ambachtelijke of industriële projecten met een grote

economische weerslag. Het lijkt oordeelkundiger uit het oogpunt van het milieu en wenselijker uit het oogpunt van de uitvoering van de projecten dat het systeem van beoordeling van de milieu-effecten dat wordt voorgesteld in het ontwerp toegepast wordt wanneer het gebied opgenomen wordt op het gewestplan".

2. Op 14 december 1992 stelt de Waalse Milieuraad de Minister van Leefmilieu onder meer vragen over de verenigbaarheid van de artikelen 1 en 3 van het voorontwerp met artikel 6 ervan.

Op 24 december 1992 antwoordt de minister dat het wenselijk zou zijn, teneinde iedere onduidelijkheid tussen de artikelen 1 en 3 weg te werken, in het formulier betreffende het voorafgaand milieu-effectrapport te preciseren dat het geldt voor de verzoeken tot herziening van de gewestplannen met betrekking tot de aanleg van gebieden voor industriële of ambachtelijke bedrijven. In verband met artikel 6 schrijft hij het volgende :

" Volgens de nieuwe bepaling zal, zodra het gebied voor industriële of ambachtelijke bedrijven op het gewestplan is opgenomen, voor de bouw van de algemene infrastructuur van het gebied inderdaad geen milieu-effectonderzoek meer hoeven te worden ingesteld, zelfs indien de oppervlakte van het gebied groter is dan 10 ha.

Enerzijds ontzegt die bepaling de bevoegde overheid niet de mogelijkheid een onderzoek aan te vragen indien ze van oordeel is dat zulks nodig is voor de toekenning van de bouwvergunning.

Anderzijds schaft die bepaling niet de verplichting af om een milieu-effectonderzoek in te stellen voor de vestiging van ondernemingen genoemd in bijlage II van het besluit van de Waalse Gewestexecutieve, noch de mogelijkheid voor de bevoegde overheid om een milieu-effectonderzoek te eisen wanneer ze zulks nodig acht".

Op 21 januari 1993 brengt de Waalse Milieuraad zijn advies uit. In verband met de artikelen 1 en 6 is de Milieuraad van oordeel dat de procedure van het milieu-effectonderzoek geen aanleiding geeft tot de door de minister aangehaalde vertragingen, wijst hij opnieuw op

zijn voorstel om een coördinatie tot stand te brengen of zelfs te voorzien in een enkele procedure voor de afgifte van de bouw- en exploitatievergunningen, en verklaart hij gekant te zijn tegen de ontworpen bepalingen; voorts maakt hij een tegenvoorstel bestaande uit drie punten : 1) een verplicht milieu-effectonderzoek voor iedere herziening van gewestplannen, alsook voor 2) de aanleg van gemeenschappelijke voorzieningen, doch 3) vereenvoudiging van het inhoudelijke aspect van het onderzoek met betrekking tot projecten voor de vestiging van fabrieken na herziening van het plan.

3. De Minister van Leefmilieu en de Minister van Ruimtelijke Ordening leggen het voorontwerp voor aan de Waalse Gewestregering, samen met een nota van 28 januari 1993, waarin ze het advies van de Waalse Milieuraad becommentariëren en weerleggen.

4. Op 10 februari 1993 stelt de afdeling wetgeving van de Raad van State, die verzocht was om binnen drie dagen van advies te dienen, in dat advies onder meer het volgende in verband met artikel 1 van het voorontwerp :

" (...) de omstandigheid dat het systeem van beoordeling van de milieu-effecten toegepast wordt in geval van herziening van de gewestplannen doet een probleem rijzen bij de huidige stand van het decreet van 11 september 1985 en van de artikelen 40 en 40bis van het Waals Wetboek van ruimtelijke ordening, stedenbouw en patrimonium, die de herziening van de plannen regelen : het decreet van 11 september 1985 wordt geacht toepassing te vinden in de gevallen waarin een vergunningsaanvraag is ingediend, maar de bepalingen betreffende de herziening van gewestplannen voorzien niet in een procedure met betrekking tot de verzoeken om herziening.

Bij de huidige stand van de tekst kan dus worden betoogd dat de toepassing in casu van een systeem van beoordeling van de milieu-effecten niet mogelijk is. Omtrent dit vraagstuk zijn geschillen hangende bij de afdeling administratie van de Raad van State, waarbij alleen uitspraak is gedaan op vorderingen tot schorsing.

Het komt de afdeling wetgeving derhalve niet toe vooruit te lopen op de oplossing die de afdeling administratie aan dat vraagstuk zal geven.

Deze opmerking geldt eveneens voor artikel 3 van het ontwerp".

In verband met artikel 6 (dat artikel 5 wordt) staat in het advies te lezen dat "het aan de stellers van het ontwerp toekomt te oordelen of artikel 6 moet worden gehandhaafd, aangezien artikel 1 moet vervallen" en wordt in het advies een opmerking omtrent de vorm gemaakt ingeval het artikel gehandhaafd blijft.

In verband met artikel 7 (dat artikel 6 wordt) ten slotte lezen we het volgende :

" De ontworpen bepaling laat voorts de vraag onbeantwoord of een lopend milieu-effectonderzoek kan worden voortgezet op basis van artikel 9, tweede lid, van het besluit van de Waalse Gewestexecutieve van 31 oktober 1991 (...), indien de termijn gesteld in artikel 10, § 1, van het voornoemde decreet van 11 september 1985 intussen verstreken is.

De Raad van State heeft dat delicate vraagstuk niet kunnen onderzoeken in de korte tijd die hem is toegemeten".

5. In hun nota d.d. 15 maart 1993 aan de Waalse Regering nemen de ministers de inhoud over van hun vorige nota betreffende het advies van de Waalse Milieuraad en wijzen ze erop dat ze rekening hebben gehouden met alle opmerkingen gemaakt door de Raad van State. Ze voegen onder meer een andere overgangsbepaling in het ontwerp in.

In verband met artikel 1 van het ontwerp en met het door de Raad van State aangehaalde vraagstuk wijzen de ministers erop dat de Raad van State "zich niet uitspreekt en twee juristen citeert die gunstig staan tegenover artikel 1 zoals het in het ontwerp van besluit is geredigeerd" en concluderen ze daaruit dat "artikel 1 derhalve ongewijzigd gehandhaafd blijft teneinde tegemoet

te komen aan één van de voornaamste doelstellingen van het ontworpen besluit".

9. Het bestreden besluit wordt op 18 maart 1993 aangenomen en bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad van 5 mei 1993.

In de bestreden bepalingen van dat besluit staat te lezen :

" Art. 4. In dezelfde bijlage (d.w.z. bijlage II bij het besluit van de Waalse Gewestexecutieve van 31-10-1991, met als opschrift "Projecten waarvoor een milieu-effectenonderzoek vereist is") wordt lid 15 "Bouw van een infrastructuur voor de aanleg van terreinen bestemd voor de vestiging van industriële of ambachtelijke bedrijven wanneer de oppervlakte van die terreinen 10 ha overschrijdt" onder titel "8. Infrastructuurprojecten en andere projecten" afgeschaft.

Art. 5. § 1. Overeenkomstig artikel 10 van het decreet van 11 september 1985 en artikel 9, tweede lid, van het besluit van de Waalse Gewestexecutieve van 31 oktober 1991 beoordeelt de bevoegde overheid binnen een termijn van dertig dagen, met ingang van de inwerkingtreding van dit besluit, de noodzakelijkheid om de lopende milieu-effectonderzoeken betreffende de in artikel 4 van dit besluit bedoelde projecten voort te zetten met inachtneming van het voorafgaande milieu-effectrapport.

Na die termijn van dertig dagen wordt zij geacht het project niet langer aan het milieu-effectrapport te onderwerpen.

§ 2. Wanneer de bevoegde overheid oordeelt dat zij niet over de vereiste informatie beschikt, betekent zij de aard van de te verstrekken bijkomende inlichtingen binnen de in het eerste lid bepaalde termijn aan de vergunningsaanvrager.

De bevoegde overheid doet uitspraak binnen dertig dagen na ontvangst van de bijkomende inlichtingen.

Na deze termijn wordt zij geacht het project niet langer aan het milieu-effectrapport te onderwerpen";

Overwegende dat de verwerende partij de ontvankelijkheid van het beroep betwist op de grond dat de verzoekende partijen artikel 10 van de wet van 27 juni 1921 waarbij aan de verenigingen zonder winstgevend doel en aan de instellingen van openbaar nut rechtspersoonlijkheid wordt verleend niet hebben nageleefd, de eerste verzoekende partij omdat ze nooit ter griffie van de burgerlijke rechtbank de lijst voorgeschreven bij die bepaling zou hebben neergelegd, en de tweede omdat ze de in 1991 neergelegde lijst niet heeft aangepast in 1993 en ze dus ook niet heeft neergelegd; dat de verwerende partij voorts betoogt dat "de leden die niet de Belgische nationaliteit bezitten, daarin niet uitdrukkelijk hebben aangegeven dat ze ingeschreven waren in het bevolkingsregister";

Overwegende dat de eerste verzoekende partij de Raad van State de vereiste stukken heeft bezorgd tot staving van haar bevoegdheid om in rechte op te treden, inzonderheid de ledenlijst vastgelegd op 14 november 1992 en op de 17e van dezelfde maand ter griffie neergelegd; dat haar niet kan worden verweten de lijst voor 1993 nog niet te hebben neergelegd op 4 juli 1993, de dag waarop ze haar beroep heeft ingesteld, omdat toen minder dan één jaar verlopen was sedert de laatste neerlegging, en omdat artikel 10 van de wet van 27 juni 1921 voorschrijft dat de lijst slechts eenmaal per jaar moet worden bijgewerkt; dat de eerste verzoekende partij voorts verklaart geen leden van vreemde nationaliteit te tellen; dat haar beroep ontvankelijk is;

Overwegende dat het mandaat van de bestuurders van de tweede verzoekende partij verstreken is op 19 maart 1993; dat ze toegeeft dat dat mandaat op het tijdstip waarop het beroep is ingesteld, niet was vernieuwd of aan anderen was overgedragen; dat ze betoogt dat de bestuurders van wie het mandaat verstreken was, het konden blijven uitoefenen tot ze effectief vervangen waren en dat

hun identiteit aan derden bekend was, daar hun namen op regelmatige wijze bekendgemaakt waren in het Belgisch Staatsblad; dat ze niet betoogt, noch aantoonst dat de lijst met de nieuwe bestuurders in het Belgisch Staatsblad was bekendgemaakt voordat het beroep is ingesteld;

Overwegende dat aanvaard kan worden dat bestuurders van wie het mandaat verstreken is, hun mandaat blijven uitoefenen voor akten intern aan de vereniging, doch dat artikel 9, tweede lid, van de voornoemde wet van 27 juni 1921 voorschrijft dat de vernieuwing van de mandaten van de bestuurders bekendgemaakt wordt in de bijlagen tot het Belgisch Staatsblad; dat die formaliteit ertoe strekt om derden in de mogelijkheid te stellen zich ervan te vergewissen dat degenen die beweerdelijk optreden als bestuurder van een vereniging die hoedanigheid daadwerkelijk bezitten; dat de stilzwijgende voortzetting van een op regelmatige wijze bekendgemaakt mandaat dat verstreken is niet tot gevolg heeft dat aldus aan die formaliteit is voldaan; dat de tweede verzoekende partij zich op het tijdstip waarop ze haar beroep heeft ingesteld, ten aanzien van derden niet kon beroepen op haar rechtspersoonlijkheid; dat het beroep niet ontvankelijk is;

Overwegende dat de verzoekende partijen in hun laatste memorie een middel ontleen aan schending van artikel 3 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State; dat ze betogen dat "artikel 5 van het besluit van 18 maart 1993, zoals het bekendgemaakt is in het Belgisch Staatsblad van 5 mei 1993, fundamenteel verschilt van de tekst (van artikel 7) die ter advies aan de afdeling wetgeving van de Raad van State is voorgelegd, zonder dat die wijziging uit dat advies voortvloeit", terwijl "een nieuwe raadpleging van de Raad van State nodig is als een belangrijke wijziging, die niet voortvloeit uit het advies van de Raad van State, wordt aangebracht in de tekst";

Overwegende dat artikel 7 (dat artikel 5 is geworden) van het op 8 februari 1993 aan de afdeling wetgeving van de Raad van State om advies voorgelegde ontwerp van besluit als volgt luidde :

" Dit besluit treedt in werking de dag waarop het in het Belgisch Staatsblad wordt bekendgemaakt, met uitzondering van artikel 2, dat in werking treedt op 2 december 1991.

Dit besluit maakt de dag van de inwerkingtreding ervan een eind aan de onderzoeken ingesteld op basis van artikel 9 van het besluit van de Waalse Gewestexecutieve van 31 oktober 1991 houdende uitvoering van het decreet van 11 september 1985 houdende organisatie van de milieu-effectbeoordeling in het Waalse Gewest, indien die onderzoeken betrekking hebben op een project genoemd in artikel 6 van dit besluit";

dat de afdeling wetgeving in haar advies van 10 februari 1993 de volgende opmerkingen heeft gemaakt omtrent die bepaling :

" 1. In het eerste lid moeten de woorden ", met uitzondering van artikel 2, dat in werking treedt op 2 december 1991" vervallen.

2. Wat het tweede lid betreft, wordt verwezen naar de opmerking gemaakt onder artikel 6.

De ontworpen bepaling laat voorts de vraag onbeantwoord of een lopend milieu-effectonderzoek kan worden voortgezet op basis van artikel 9, tweede lid, van het besluit van de Waalse Gewestexecutieve van 31 oktober 1991 houdende uitvoering van het decreet van 11 september 1985 houdende organisatie van de milieu-effectbeoordeling in het Waalse Gewest, indien de termijn gesteld in artikel 10, § 1, van het voornoemde decreet van 11 september 1985 intussen verstreken is.

De Raad van State heeft dat delicate vraagstuk niet kunnen onderzoeken in de korte tijd die hem is toegemeten";

dat artikel 5 van het bestreden besluit (het vroegere artikel 7 van het ontwerp) bepaalt :

" § 1. Overeenkomstig artikel 10 van het decreet van 11 september 1985 en artikel 9, tweede lid, van het besluit van de Waalse Gewestexecutieve van 31 oktober 1991 beoordeelt de bevoegde overheid binnen een termijn van dertig dagen, met ingang van de inwerkingtreding van dit besluit, de noodzakelijkheid om de lopende milieu-effectonderzoeken betreffende de in artikel 4 van dit besluit bedoelde projecten voort te zetten met inachtneming van het voorafgaande milieu-effectrapport.

Na die termijn van dertig dagen wordt zij geacht het project niet langer aan het milieu-effectrapport te onderwerpen.

§ 2. Wanneer de bevoegde overheid oordeelt dat zij niet over de vereiste informatie beschikt, betekent zij de aard van de te verstrekken bijkomende inlichtingen binnen de in het eerste lid bepaalde termijn aan de vergunningsaanvrager.

De bevoegde overheid doet uitspraak binnen dertig dagen na ontvangst van de bijkomende inlichtingen.

Na deze termijn wordt zij geacht het project niet langer aan het milieu-effectrapport te onderwerpen";

dat zoals wordt gesteld in de nota d.d. 15 maart 1993 aan de Waalse Regering, de nieuwe tekst beoogt in te gaan op de vraag van de Raad van State betreffende de voortzetting van een lopend milieu-effectonderzoek; dat de minister heeft kunnen beschouwen dat het advies van de Raad van State de nodige gegevens bevatte op basis waarvan hij de gelaakte bepaling kon redigeren zonder de afdeling wetgeving opnieuw te hoeven raadplegen; dat het middel niet gegrond is;

Overwegende dat de verzoekende partijen een eerste middel ontleen aan schending van artikel 60, tweede lid, van het besluit van de Waalse Gewestexecutieve van 31 oktober 1991 houdende uitvoering van het decreet van 11 september 1985 houdende organisatie van de milieu-effectbeoordeling in het Waalse Gewest; dat ze uiteenzetten dat het bestreden besluit niet met redenen omkleed is, ofschoon de artikelen 4 en 5 ervan strijdig zijn met het advies van de Waalse Milieuraad, terwijl het

voornoemde artikel 60 bepaalt dat het ontwerp van besluit met redenen omkleed moet zijn indien de Executieve afwijkt van dat advies;

Overwegende dat de verwerende partij toegeeft dat het bestreden besluit afwijkt van het advies van de Waalse Milieuraad zonder de gronden aan te geven waarom de Executieve ervan afwijkt; dat volgens de verwerende partij onder een "besluitontwerp" in de zin van artikel 60 van het voornoemde besluit van 31 oktober 1991 echter het ontwerp moet worden verstaan dat aan de Waalse Regering ter goedkeuring is voorgelegd, daaronder begrepen de daarbij horende nota aan de Regering, doch niet het besluit zelf; dat de verwerende partij beklemtoont dat de nota aan de Regering van 15 maart 1993 "ten aanzien van het advies van de Waalse Gewestraad op bijzondere wijze met redenen omkleed is wat de afschaffing betreft van de verplichting om een milieu-effectonderzoek in te stellen met betrekking tot de projecten voor de bouw van infrastructuur in gebieden voor industriële of ambachtelijke bedrijven met een oppervlakte van meer dan 10 hectare";

Overwegende dat de verzoekende partijen in hun memorie van wederantwoord uiteenzetten op welke punten het advies van de Waalse Milieuraad verschilt van het ontwerp van besluit en betogen dat de nota's aan de Waalse Regering d.d. 28 januari en 15 maart 1993 de betwiste artikelen niet verantwoorden, doch het tegenvoorstel van de Waalse Milieuraad pogen te weerleggen; dat ze vervolgens het standpunt van de verwerende partij pogen te weerleggen dat onder "besluitontwerp" in de zin van de in het middel genoemde bepaling het ontwerp moet worden verstaan dat aan de Regering ter goedkeuring is voorgelegd, alsmede de daarbij horende nota; dat ze opmerken dat de bij het ontwerp horende nota's niet zijn bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad, terwijl op basis van de motiveringsplicht de motieven waarom de Regering

afwijkt van het advies van de Waalse Milieuraad moeten voorkomen in de tekst zelf van het besluit en moeten worden bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad; dat ze vervolgens systematisch de inhoud van de nota's aan de Regering bekritisieren en oordelen dat de motivering van die nota's juist, noch terecht, noch ter zake doende is; dat ze in hun laatste memorie betwisten dat de formaliteit waarvan ze de schending aanvoeren, uitsluitend in het belang van de Waalse Regering is voorgeschreven en betogen dat in het kader van de bescherming van het milieu de motiveringsplicht voorgeschreven bij het voornoemde artikel 60 opgelegd wordt in het belang van de burgers en van de Waalse Milieuraad; dat ze hun kritiek inzake de pertinentie van de motivering vervat in de nota's aan de Regering herhalen en verder uiteenzetten;

Overwegende dat artikel 60 van het besluit van de Waalse Gewestexecutieve van 31 oktober 1991 bepaalt :

" De Raad wordt geraadpleegd over elk besluitontwerp houdende wijziging van artikel 10 (lees : artikel 9) of van bijlage II.

Wanneer de Executieve van het advies van de Raad wil afwijken, moet het besluitontwerp met redenen worden omkleed";

Overwegende dat het besluit van 31 oktober 1991, in tegenstelling tot de vroegere besluiten tot uitvoering van het decreet van 11 september 1985, in zijn artikel 60, tweede lid, uitdrukkelijk de verplichting vermeldt om een "besluitontwerp" dat afwijkt van het advies van de Waalse Milieuraad, te motiveren; dat de motiveringsplicht derhalve aldus moet worden verstaan dat ze de gehele Regering in staat moet stellen met kennis van zaken te beslissen over het ontwerp; dat gelet op dat oogmerk de bij het ontwerp horende nota's daarvan niet los mogen worden gezien; dat in casu naar aanleiding van het ontwerp twee nota's aan de Regering zijn opgesteld die het advies van de Waalse Milieuraad uiteenzetten en weerleggen

en die aldus uitdrukkelijk met redenen omkleed zijn; dat het middel niet gegrond is in zoverre de ontstentenis van motivering van het ontwerp van besluit gelaakt wordt;

Overwegende dat de verzoekende partijen in hun kritiek op de motivering van de door de verwerende partij geciteerde nota aan de Regering ervan uitgaan dat de betwiste bepalingen van het bestreden besluit zonder meer voorzien in de afschaffing van een milieu-effectonderzoek; dat die stelling verkeerd is; dat alleen de verplichting om voor een aantal projecten een milieu-effectonderzoek in te stellen wegvalt, maar dat zulks de bevoegde overheid niet de mogelijkheid ontnemt een milieu-effectonderzoek op te leggen als ze dat wenselijk acht; dat bovendien een niet-betwiste bepaling van de bestreden handeling voortaan een milieu-effectonderzoek in een voorgaande fase oplegt, te weten bij de herziening van de gewestplannen als in die plannen een gebied voor industriële of ambachtelijke bedrijven wordt opgenomen;

Overwegende dat blijkt uit de nota's aan de Regering die horen bij het ontwerp dat de bestreden handeling is geworden, dat de Waalse Regering, door de verplichting af te schaffen om een milieu-effectonderzoek in te stellen voor projecten betreffende de "bouw van infrastructuur voor de aanleg van terreinen bestemd voor de vestiging van industriële of ambachtelijke bedrijven indien de oppervlakte van die terreinen groter is dan 10 ha", beoogd heeft de vertragingen te voorkomen die worden opgelopen als gevolg van het milieu-effectonderzoek voorgeschreven in geval van een aanvraag om een vergunning voor de bouw van de genoemde infrastructuur en beklemt ond heeft dat die vertragingen zelfs de projecten met een grote economische weerslag in het gedrang konden brengen; dat de nota zich niet beperkt tot die rechtvaardigingsgrond, maar onmiddellijk daarop stelt dat het systeem van beoordeling van de milieu-effecten wordt toegepast wanneer het gebied wordt opgenomen op het

gewestplan en daarbij preciseert dat "de toepassing ervan oordeelkundiger lijkt op dat tijdstip dan bij de afgifte van de vergunning voor de bouw van de infrastructuur van de gebieden voor industriële en ambachtelijke bedrijven" en dat "een milieu-effectonderzoek evenwel vereist blijft voor de projecten die de vestiging beogen van ondernemingen in een gebied voor industriële en ambachtelijke bedrijven waarvoor ambtshalve een milieu-effectonderzoek wordt ingesteld of die waarvoor de bevoegde overheid geoordeeld heeft een zodanig onderzoek te moeten opleggen"; dat die rechtvaardigingsgrond van die aard is dat hij het negatieve advies van de Waalse Milieuraad kan weerleggen en bovendien niet als kennelijk onredelijk kan worden bestempeld, daar uit de teksten die de procedure betreffende de milieu-effectonderzoeken regelen, duidelijk blijkt dat die onderzoeken van lange duur zijn; dat het middel evenmin gegrond is in zoverre het de motivering laakt die moet worden beschouwd als zijnde die van het ontwerp van besluit;

Overwegende dat een tweede middel ontleend wordt aan schending van artikel 9 van het decreet van 11 september 1985 houdende organisatie van de milieu-effectbeoordeling in het Waalse Gewest; dat de verzoekende partijen uiteenzetten dat ingevolge de artikelen 4 en 5 van het bestreden besluit de bouw van infrastructuur in een gebied voor industriële of ambachtelijke bedrijven geschrapt wordt van de lijst met de "Projecten waarvoor een milieu-effectenonderzoek is vereist", een lijst die slechts op zeer onvolledige wijze uitvoering geeft aan de decreetsbepaling genoemd in het middel, terwijl de Regering verplicht is het besluit van 31 oktober 1991 aan te vullen met de projecten opgesomd in bijlage II bij richtlijn 85/337/EEG betreffende de milieu-effectbeoordeling; dat de verzoekende partijen in hun memorie van wederantwoord de ontstaansgeschiedenis van het besluit van 31 oktober 1991 aangeven en erop wijzen dat, in tegenstelling tot wat oorspronkelijk voorgesteld

was, bijlage II bij dat besluit niet de regeling van beoordelingsnormen bedoeld in artikel 9 van het decreet bevat; dat ze vervolgens de verwerende partij verwijten te argumenteren op basis van richtlijn 85/337/EEG, terwijl de verwerende partij de maatregelen moet vaststellen tot uitvoering van het decreet waarbij de richtlijn is omgezet; dat ze voorts betogen dat, in tegenstelling tot wat de verwerende partij beweert, de beoordeling van de milieu-effecten van de projecten genoemd in bijlage II bij de richtlijn niet aan de bevoegde overheid wordt overgelaten, maar dat ze gebaseerd moet zijn op een systeem van normen die de Regering krachtens artikel 9 van het decreet moet vaststellen; dat ze daaruit besluiten dat het afschaffen, zonder enige motivering, van de verplichting om een milieu-effectonderzoek in te stellen voor de bouw van infrastructuur in grote industriegebieden zoals bedoeld in bijlage II bij het besluit van 31 oktober 1991, artikel 9 van het decreet wel degelijk schendt, in zoverre de lijst met de projecten waarvoor ambtshalve een milieu-effectonderzoek moet worden ingesteld deel uitmaakt van het "systeem van normen";

Overwegende dat volgens de uitlegging die het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen in zijn arrest van 2 mei 1996 (zaak C-133/94) heeft gegeven, de bevoegde overheid bij ontstentenis van beoordelingsnormen één van de projecten vermeld in bijlage II bij de richtlijn niet ambtshalve kan vrijstellen van een milieu-effectonderzoek; dat de Waalse Regering derhalve de richtlijn schendt indien ze uit bijlage II bij het besluit van 31 oktober 1991 één van de soorten projecten vermeld in bijlage II bij richtlijn 85/337/EEG zonder meer schrapt; dat richtlijn 97/11 van 3 maart 1997 artikel 4.2. van richtlijn 85/337 evenwel aldus gewijzigd heeft dat de lidstaten twee mogelijkheden worden geboden : ofwel gaat de bevoegde overheid in ieder geval na of een milieu-effectonderzoek moet worden gelast, ofwel worden vooraf grenzen of criteria bepaald vanaf welke of op basis

waarvan een onderzoek verplicht is; dat de bestreden handeling niet in strijd is met de aldus gewijzigde richtlijn;

Overwegende dat de verzoekende partijen zelf toegeven dat de lijst met de projecten opgesomd in bijlage II bij het besluit van de Executieve van 31 oktober 1991 niet mag worden gelijkgesteld met een werkelijk systeem van normen inzake milieu-effectbeoordeling; dat die lijst derhalve helemaal niet onaantastbaar is in het licht van artikel 9 van het decreet van 11 september 1985; dat daaruit volgt dat de gelaakte bepalingen van de bestreden handeling die bepaling niet schenden; dat het middel niet gegrond is;

Overwegende dat de verzoekende partijen een derde middel ontleen aan schending van artikel 2 van het voornoemde decreet van 11 september 1985; dat ze uiteenzetten dat de bouw van infrastructuur met het oog op de aanleg van industriegebieden van tien hectare en meer een verstoring van het leefklimaat van de bewoners en een aantasting van de natuurlijke hulpbronnen zoals het water zal meebrengen, terwijl volgens de in het middel genoemde bepaling het hoofddoel van het decreet erin bestaat "de kwaliteit van het leefklimaat en de leefomstandigheden van de bevolking te beschermen en te verbeteren" en "het leefmilieu en de natuurlijke hulpbronnen te beheren, teneinde de eigenschappen ervan te beschermen en de mogelijkheden ervan rationeel en oordeelkundig aan te wenden"; dat ze het middel uiteenzetten in hun memorie van wederantwoord, waarbij ze aanvoeren dat de bevoegde overheden bij ontstentenis van werkelijke beoordelingsnormen de projecten die niet voorkomen op de lijst van bijlage II bij het besluit van 31 oktober 1991 systematisch vrijstellen van het instellen van een milieu-effectonderzoek en dat het bestreden besluit het feitelijk onmogelijk maakt de kwaliteit van het leefklimaat en de leefomstandigheden van de bevolking

te beschermen en te verbeteren; dat volgens de verzoekende partijen, wil men die bewering weerleggen, men had moeten motiveren in welk opzicht de verplichte onderzoeken overbodig geworden waren om de door het decreet beoogde doelstellingen te bereiken, en dat ze van oordeel zijn in dat opzicht aangetoond te hebben dat de motivering waarnaar de verwerende partij verwijst, niet ter zake doende is;

Overwegende dat de in het middel genoemde bepaling niet voorschrijft dat voor alle projecten ambtshalve een milieu-effectonderzoek moet worden ingesteld, maar de doelstellingen opsomt die de bevoegde overheid moet nastreven bij de toepassing van het systeem van beoordeling van de milieu-effecten; dat de Regering, door van de lijst met de projecten waarvoor een milieu-effectonderzoek vereist is de projecten te schrappen betreffende de bouw van infrastructuur in de gebieden voor industriële en ambachtelijke bedrijven van meer dan tien hectare, niet bepaald heeft dat de doelstellingen genoemd in artikel 2 van het decreet niet meer gelden voor die projecten; dat de bevoegde overheid ieder project dat volgens haar een ernstig risico voor het milieu inhoudt aan een milieu-effectonderzoek kan onderwerpen, en dat haar in voorkomend geval verweten kan worden die mogelijkheid niet te hebben benut; dat de verzoekende partijen bovendien met stilzwijgen voorbijgaan aan de verplichting om voortaan een milieu-effectonderzoek in te stellen met betrekking tot de ontwerpen tot herziening van de gewestplannen die voorzien in de aanleg van gebieden voor industriële of ambachtelijke bedrijven; dat de overheden aldus verplicht zijn de milieu-effecten van een zodanige herziening op het leefmilieu in aanmerking te nemen; dat het middel voor het overige samenvalt met het eerste en het tweede middel; dat het niet gegrond is,

B E S L U I T :

Artikel 1.

Het beroep wordt verworpen.

Artikel 2.

De kosten, bepaald op 8.000 frank, komen ten laste van de verzoekende partijen ten belope van elk 4.000 frank.

Aldus uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van de XIIIe kamer, op twintig januari tweeduizend door :

de HH. HANOTIAU,	kamervoorzitter,
LEROY,	staatsraad,
Mevr. GEHLEN,	staatsraad,
Mevr. MALCORPS,	griffier.

De Griffier,

De Voorzitter,

M .-Chr. MALCORPS.

M. HANOTIAU.

VERTALING OVEREENKOMSTIG ARTIKEL 63,
EERSTE LID, VAN DE WETTEN OP DE RAAD VAN STATE,
GECOÖRDINEERD OP 12 JANUARI 1973.